

Huvudman

STIFTELSEN CASA DEI BAMBINI
info@casagbg.se

Beslut

Datum 2026-02-18
Dnr SI 2025:8537
Sida **1 (6)**

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Montessoriskolan Casa i Göteborgs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Casa Dei Bambini att senast den **18 maj 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande bristen. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stiftelsen Casa Dei Bambini inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Stiftelsen Casa Dei Bambini ska vidta följande åtgärder

Avgiftsfri skola

1. Säkerställa att utbildningen är avgiftsfri på så vis att vårdnadshavares bidrag i form av arbetsinsatser och ekonomiska bidrag både är och framstår som frivilliga (9 kap. 8 och 9 §§ och 10 kap. 10 och 11 §§ skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:8537) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2025 inlett en tillsyn av Montessoriskolan Casa i Göteborgs kommun. Enligt uppgiftslämnare förväntas vårdnadshavare till elever på Montessoriskolan Casa att bidra till verksamheten på flera sätt som sammantaget medför en kostnad som inte anses obetydlig. Exempelvis uppmanas vårdnadshavarna till skolans elever att betala för medlemskap i föräldraföreningen, utföra förbättrings- och underhållsarbete, städa skolans lokaler samt under elevernas högstadietid bidra med 100 kronor i månaden till klasskassan. Det förekommer även, enligt uppgiftslämnaren, att eleverna behöver ha matsäck med sig till skolan.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Montessoriskolan Casa följer gällande bestämmelser om att erbjuda en avgiftsfri skola.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare och rektorn samt ett samtal med skolans administratör den 2 december 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans utskick till nya föräldrar och information om städning. Huvudmannen har fått möjlighet att yttra sig över allt underlag av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Avgiftsfri skola

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Medlemskap i föräldraföreningen

Lärare och rektorn uppger i intervjuer att representanter för föräldraföreningen rekryterar medlemmar genom de föräldramöten skolan arrangerar under höstterminen, genom information på hemsidan samt genom utskick till elever och vårdnadshavare. Lärare uppger att representanterna alltid informerar vårdnadshavare om att det är frivilligt att betala medlemsavgift och att bidra med arbetsinsatser på de olika arbetsdagarna och dylikt som föreningen anordnar. Varken lärare eller rektorn vet vilka elevers vårdnadshavare som är medlemmar i föreningen eller hur mycket det kostar att vara medlem. Lärare säger i intervjuer att de tror att det är cirka 75 % av skolans familjer som är medlemmar i föreningen. Lärarna och rektorn uppger att det inte medför några konsekvenser om vårdnadshavare väljer att inte betala medlemsavgift eller delta i aktiviteter som anordnas av föräldraföreningen.

I ett välkomstbrev till vårdnadshavare för nya elever på skolan skriver skolan under rubriken "Föräldraföreningen – föräldrarnas engagemang" bland annat att alla föräldrar ska vara engagerade i barnens skola och att föräldrarnas engagemang möjliggör skolresor, utflykter, förbättrar inomhus- och utomhusmiljöer och skapar en bättre trivsel på skolan. Det framgår att varje familj tillhör en arbetsgrupp och att samtliga föräldrar har en aktivitetsdag en gång per termin då de utför sysslor på skolan. Vidare framgår att familjerna även storstädar skolan inför varje terminsstart och att samtliga familjer är engagerade i skolans julbasar. I samma välkomstbrev skriver skolan att föräldrarnas ideella arbete utgör en viktig del av skolans ekonomi.

Månatlig insamling till klassresa

Lärarna berättar i intervjuer att de inte känner till att det skulle finnas en månatlig insamling av pengar till klassresor på skolan. Lärarna som Skolinspektionens utredare har intervjuat uppger att det på föräldrars initiativ samlas in pengar till klassresor genom att eleverna säljer saker och det har hänt att klasser har samlat in pengar genom dagsverke. Eleverna får då rösta om hur de ska samla in pengar och vilka mål de ska ha för insamlingarna i respektive klass.

Matsäck

Lärare på skolan berättar i intervjuer att eleverna har med sig matsäck två-tre gånger per termin. Lärarna uppger att de försöker att planera utflykter så att eleverna kan äta lunch i skolan. När de åker på längre resor bekostas alla måltider av skolan.

Daglig städning av skolans lokaler

Städningen av skolans lokaler är organiserad så att toaletter och kök städas av personal som är inhyrd av skolan. Den dagliga städningen av klassrummen sköts av vårdnadshavare till elever på skolan. Rektorn uppger i intervju att det är på föräldraföreningens uppdrag som skolan administrerar vårdnadshavarnas städning samt att det är frivilligt för vårdnadshavarna att städa. Skolans administratör gör ett städschema som skickas ut inför terminsstart där samtliga elevers vårdnadshavare är med. Varje namn återkommer cirka en gång per månad i städschemat. Administratören uppger i samtal med Skolinspektionen att inga familjer undantas städningen och rektorn uppger att det finns en stark förväntan på samtliga familjer att delta. Det har i intervjuer med skolpersonal framkommit att de vårdnadshavare som inte vill eller kan städa har möjlighet att betala en elev som genomgått en städutbildning att utföra arbetet i vårdnadshavarens ställe. Om lokalerna inte har städats kontaktar skolans administratör den familj som var ansvarig för städningen vid det aktuella tillfället för att följa upp varför det inte är städad.

Skolinspektionen har tagit del av en checklista över vad som förväntas att göras under ett städtillfälle. Av checklistan för klassrummen på övervåningen i lågstadiet framgår att klassrummens golv ska dammsugas och fuktorkas, även bakom och under möbler, fläckar ska avlägsnas, mattor ska dammsugas och skakas vid behov, borden ska torkas av med såpvatten. Efter städningen ska sopor slängas och städutrustningen ska sköljas ur och hängas upp. Varje dag ska även en av följande uppgifter utföras; torka ur kylskåp i kök, damma av lampor, fönsterbrädor och ventilationstrummor, torka av dörrar, dörrfoder och vägglistor, torka av golvlistor samt tömma och torka ur torkskåp. Lärarna berättar i intervjuer att tidsåtgången för städningen är 45 minuter – 2 timmar per städtillfälle.

Rättslig reglering

Av 9 kapitlet 8 § och 10 kapitlet 10 § skollagen framgår att utbildningen ska vara avgiftsfri. Eleverna ska utan kostnad ha tillgång till böcker och andra lärmaterial som behövs för en tidsenlig utbildning samt erbjudas näringsriktiga skolmåltider.

Av 9 kapitlet 9 § och 10 kapitlet 11 § skollagen framgår att det får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. I samband med skolresor och liknande aktiviteter får det, trots

övriga bestämmelser i denna lag, i enstaka fall under ett läsår förekomma kostnader som ersätts av vårdnadshavare på frivillig väg. Sådana aktiviteter ska vara öppna för alla elever. Ersättningen får inte överstiga huvudmannens självkostnad för att eleven deltar i aktiviteten.

I förarbeten till skollagen anges att det finns en möjlighet för skolan att ha enstaka inslag i verksamheten som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna. Härmed avses främst kostnader för en färdbiljett med allmänna kommunikationsmedel, en mindre entréavgift till ett museum eller liknande. En enstaka färdbiljett eller ett inträde kanske inte i sig är en betungande utgift. Om kostnaden är regelbundet återkommande kan den sammanlagt dock bli påfrestande för ett hushåll med svag ekonomi. Det krävs således att skolan noga överväger när och hur ofta denna möjlighet ska utnyttjas. (prop. 2009/10:165 s. 374).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Montessoriskolan Casa, med Stiftelsen Casa Dei Bambini som huvudman, inte följt bestämmelserna, när det gäller att erbjuda en avgiftsfri utbildning. Det finns i skollagen inte några bestämmelser om förbud mot att vara medlem i en förening som är knuten till skolan eller mot att fristående huvudmän tar emot frivilliga bidrag från vårdnadshavare. Inte heller finns det förbud mot att vårdnadshavare frivilligt utför till exempel städning i skolan eller på annat sätt bidrar till skolans verksamhet.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det är frivilligt att vara medlem i, och betala medlemsavgift till, föräldraföreningen. Det framgår av Skolinspektionens utredning att skolan inte för register över vilka familjer som betalar eller är aktiva i föreningen. Det går inte ut några påminnelser till föräldrar som inte betalar eller liknande. Det är vidare frivilligt att delta i de arbetsdagar och aktiviteter som ordnas av föräldraföreningen.

Att eleverna förväntas att ta med sig en matsäck vid två-tre tillfällen per termin bedöms vara enstaka inslag i undervisningen vilket uppgår till en ringa kostnad. Det framgår inte annat än att aktiviteterna är öppna för alla elever.

Vad gäller den dagliga städningen av skolans lokaler är det inte enbart de föräldrar som är medlemmar i föräldraföreningen som förväntas delta. Det framgår av Skolinspektionens utredning att det är skolans administratör som ansvarar för att utforma och skicka ut ett städschema. Alla elevers familjer är med på schemat och vårdnadshavare förväntas städa cirka 8–10 gånger per läsår. Det framgår inte att det är frivilligt för vårdnadshavarna att städa skolans lokaler. De vårdnadshavare som inte vill städa kan betala en elev för att utföra arbetet i sitt ställe. Om det uppmärksammas att lokalerna inte städas följer skolans administratör upp detta. Skolchef, tillika

rektor, uppger att det är frivilligt att städa, men att det inte i förväg går att avstå från att skrivas upp på schemat. Rektorn uppger även att det finns en stark förväntan på alla föräldrar att städa enligt schemat.

Skolinspektionen bedömer att skolan har organiserat verksamheten på ett sådant sätt att det i första hand är vårdnadshavarna som ansvarar för att städa skolans klassrum och korridorer. Vårdnadshavare som inte kan eller vill städa ansvarar själva för att anlita en elev för 250–300 kronor per tillfälle för att utföra arbetet i deras ställe. Skolinspektionen bedömer att vårdnadshavares bidrag i form av arbetsinsatser vad gäller städning av skolans lokaler, och ekonomiska bidrag i de fall de anlitar en elev för städningen, varken är eller framstår som frivilliga. Avgiftsförbudet avser inte enbart direkt ekonomiska åtaganden utan även krav på andra former av prestationer, som till exempel arbete. Den återkommande arbetsbelastning eller avgift som städningen utgör för vårdnadshavare till eleverna på skolan är inte att betrakta som ringa. Undantagen från principen om att utbildningen ska vara avgiftsfri i 9 kap. 9 § och 10 kap. 11 § är därför inte tillämpliga.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stiftelsen Casa Dei Bambini verksamhet vid Montessoriskolan Casa uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ange bristen/bristerna. Det finns därför skäl att förelägga Stiftelsen Casa Dei Bambini att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X**Kaiwan Adl Zarabi**

Beslutsfattare

Signerat av: Kaiwan Adl Zarabi

X**Johanna Magnusson**

Föredragande

Signerat av: Johanna Magnusson